

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Voldoende Water & Waterkwaliteit (VW&W)	Datum bespreking: Woensdag 19 januari 2022 09.00 – 11.09 uur Plaats: Digitaal via Teams Opgesteld door: Mw . R. Lubbers (Vi.a.Vi)
<i>Aanwezigen:</i> - Dhr. W. de Vries (A&B, voorzitter) - Dhr. A.J.G. Burger (CDA) - Mw. S.U. Dewkalie (WN) - Dhr. F.T. Pardaán (VVD) - Dhr. N. van der Plas (CU-SGP) - Dhr. P.N. Lewis (Fractie Waterdemocraten) - Dhr. E. Stolk (PvdA) - Dhr. R. Stuurman (AWP) - Dhr. R. van Venetië (Natuurterreinen) - Dhr. A.J.J. Blijleven (A&B, vervangt dhr. P.A.M. van der Poel) - Dhr. H. van der Kaap (PvdD) - Dhr. H.J. ten Cate (50PLUS) - Mevr. C.H.C. van Steensel-van Hage (VVD) - Dhr. R.A.M. van der Sande (dijkgraaf) - Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) - Mevr. T.O. Fierens (hoogheemraad) - Dhr. M. Kastelein (hoogheemraad) - Dhr. J. B. Knapp (hoogheemraad) - Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) - Mw. C.M.H. van Hage-Dondorp (secretaris commissie VW&W) <i>Afwezig:</i> - Dhr. M.J.H. Mooren (Mooi Agrarisch) - Dhr. P.A.M. van der Poel (A&B, met bericht van verhindering) <i>Verder aanwezig:</i> - Mw. M. Middendorp (SAD) - Dhr. C. de Booy - Dhr. H. van Dokkum - Dhr. M. Kramer	

VERSLAG		ACTIE
1.	OPENING, VASTSTELLING AGENDA EN MEDEDELINGEN De <u>voorzitter</u> opent de eerste vergadering van de commissie in 2022 en heet iedereen welkom. Vervolgens stelt hij vast welke commissieleden daadwerkelijk zijn aangesloten. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. De technische vragen zijn in iBabs opgenomen. De voorzitter meldt vervolgens dat de heer Pardaán bereid is gevonden om in voorkomende gevallen als vicevoorzitter van de commissie op te treden. De commissie gaat unaniem akkoord. De heer <u>Pardaán</u> dankt de commissie daarop voor het in hem gestelde vertrouwen. Portefeuillehouder <u>Von Faber</u> heeft een aantal mededelingen: 1. In december 2021 heeft de randstedelijke Rekenkamercommissie voor de provincie een rapport over de Meeslouwerplas gepubliceerd waarover de heer Roorda een aantal vragen stelde die inmiddels zijn beantwoord. Kernpunt: er moeten vooraf duidelijkere afspraken worden gemaakt en er dient beter te worden geluisterd naar signalen uit de omgeving. Los hiervan, volgt Rijnland een eigen, in mei 2021 afgesproken, traject met betrekking tot aanvullende informatie die	

VERSLAG		ACTIE
	Rijnland van BAM wil ontvangen. BAM heeft tot dusverre het rapport over de aanvullende meetgegevens nog niet toegestuurd. - Op 18 januari 2022 is het Landbouwportaal van start gegaan. De portefeuillehouder hoopt dat er binnen één kalenderjaar 250 coachbezoeken kunnen worden afgelegd. - Op 19 januari staat een door de heer Alkemade, wethouder van Noordwijk, bijgewoonde perspresentatie op de rol over de Parallel Boulevard. Rijnland is ambtelijk vertegenwoordigd gezien de aanwezigheid van ondergetekende bij de commissievergaderingen. - De gesprekken met de Wassaarsche Polder lopen momenteel nog steeds. Portefeuillehouder Von Faber verwacht nadere informatie eind januari. - De Reflectiegroep Kaderrichtlijn Water komt op 26 januari 2022 voor het eerst bijeen. De Reflectiegroep wordt gevormd door Sita Dewkalie, Pepijn Lewis, Rudie van Venetië, Frank Pardaen, Willem de Vries en portefeuillehouder Waldo von Faber en wordt ambtelijk ondersteund door Christina van Hage, Linda Frinking. Punt 3: de heer <u>Stolk</u> had graag gezien dat de heer Von Faber ook aanwezig zou zijn geweest op deze persconferentie om daarmee de bestuurlijke zichtbaarheid van Rijnland te tonen.	
2.	SPREEKRECHT Er zijn geen sprekers aangemeld.	
3.	NOTULEN EN TOEZEGGINGENLIJST VAN DE COMMISSIEVERGADERING VW&W d.d. 10 NOVEMBER 2021 Redactioneel: het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag: De heer <u>Van Venetië</u> vraagt wanneer de toegezegde discussie over de positie en rol van Rijnland met betrekking tot het onderwerp 'bodemdaling' wordt geagendeerd. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> antwoordt dat de nota aansluitend op de commissie in de VV is vastgesteld (dus ook de werkwijze en de opdracht voor Rijnland) wat inhoudt dat het onderwerp als zodanig niet zal terugkomen in de commissie en/of VV. Wel zal de commissie periodiek worden geïnformeerd over de provinciale veenweidestrategieën en de pilots die Rijnland in uitvoering heeft met betrekking tot bodemdaling. Toezeggingenlijst: Deze wordt ongewijzigd voor kennisgeving aangenomen.	
4.	VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
4.a	Peilbesluit Polder Middelburg en Tempelpolder <i>Voorgesteld besluit</i> - Het bestaande zomerpeil in het hoofdpeilvak voort te zetten als jaarrond peil om te voorkomen dat het risico op opbarsting nog groter wordt - Twee peilgebieden van de Gouwepolder formeel toe te voegen aan de polder - Acht peilafwijkingen te formaliseren tot 5 peilvakken - Voor de verbetering van de habitatgeschiktheid voor flora en fauna natuurvriendelijke oevers aan te leggen - Het effect van dit peilbesluit op de bedrijfsresultaten van de veehouders in het hoofdpeilvak over 3 jaar met LTO Noord te evalueren - De Nota van Beantwoording vast te stellen. De heer <u>Van Venetië</u> vindt de voorgestelde verhoging van het peil weliswaar positief maar benadrukt dat het wel om een minimale aanpassing gaat. Met het oog op de zoute kwel, de bodemdaling en overige waterkwaliteit, zijn grotere aanpassingen wenselijk. Maar zolang men het adagium hanteert dat peil functie volgt, zijn grotere stappen niet mogelijk, zoals ook de agrarische sector aangeeft. Ervan uitgaande dat er in de zomer van 2021 een dijkverschuiving heeft plaatsgevonden in de Tempelpolder, is zijn vraag of die mogelijk is veroorzaakt door opbarsting omdat het peil zo laag is. En mocht dat inderdaad zo zijn, dient het peil dan niet aanzienlijk te worden verhoogd? De heer <u>Stolk</u> zegt dat de PvdA de afwegingen begrijpt en instemt met de gemaakte keuzes. Het voorstel kan wat hem betreft als hamerstuk naar de VV.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Blijleven</u> stemt in met deze peilwijziging maar de fractie mist in het voorstel maatregelen met betrekking tot waterkwaliteit en het vasthouden van water. Is er met de ingelanden overlegd en wordt er nog een beroepsprocedure voorzien na de toezegging dat er na drie jaar een evaluatie volgt? Stel dat na drie jaar blijkt dat ingelanden schade ondervinden, is er dan compensatie mogelijk en worden de maatregelen dan ook teruggedraaid? De heer <u>Pardaan</u> kan zich vinden in de afwegingen en het voorstel, dat dus als hamerstuk verder kan. Naar beste weten betreft het, aldus mevrouw Dewkalie, een polder waarvan wordt gezegd dat deze in de toekomst niet meer houdbaar zal zijn. Klopt dit? De fractie mist een verwijzing in het stuk. Hoe ziet Rijnland de toekomst van deze polder mede omdat hier peil volgt functie wordt gehanteerd én gezien de transitie. Zie ook besluit 5: op basis van welke punten wordt er geëvalueerd en welke verwachtingen worden gewekt? Hoe wordt er gecompenseerd? De fractie gaat ervan uit dat het Rijk daaraan zal bijdragen en dat Rijnland financieel buiten schot blijft. De heer <u>Stuurman</u> verwijst naar punt 5: de evaluatie met name met het oog op de opbrengsten van de veehouders. In de tekst staat dat te zijner tijd indien nodig kan worden besloten om het peilbesluit te heroverwegen. De fractie wil graag een bevestiging dat in dat geval alles zal worden geëvalueerd, dat er een integrale afweging wordt gemaakt en dat niet alleen de (tegenvallende) opbrengsten van de veehouders doorslaggevend zijn. Ook de Waterdemocraten gaan akkoord met het voorgenomen besluit, maar de heer <u>Lewis</u> heeft nog een tweetal vragen: 1. Hoe wordt de houdbaarheid van deze polder beoordeeld en over welke termijn gaat het? 2. De nummering in het stuk bij de kopjes ‘argumenten’ en ‘risico’s’ is niet helder. Graag uitleg. De fractie CU-SGP stemt eveneens in. Bovendien vindt de heer <u>Van der Plas</u> het ‘een prachtig verzorgd goed leesbaar stuk in de mooie nieuwe huisstijl’. Vraag: de fractie vindt de argumentatie van LTO met betrekking tot de evaluatie alleszins begrijpelijk, maar kan de evaluatie niet eerder plaatsvinden? Waarom is er gekozen voor drie jaar, wat wordt er geëvalueerd en wat kunnen de consequenties zijn? De heer <u>Burger</u> gaat akkoord met deze besluitnota. Vragen: 1 (pagina 5): ‘<i>De overige peilen blijven gelijk aan de praktijk situatie of zijn conform de wensen van de grondeigenaren. Daar worden dus geen gerechtelijke procedures verwacht</i>’. In hoeverre staat vast dat er geen gerechtelijke procedures zullen worden gestart? Vraag 2 (pagina 5): ‘<i>2.4, 3.4 en 4.1 De uitvoering van de maatregelen valt in de praktijk iets anders uit Voor alle maatregelen moet nog overeenstemming worden bereikt met de betreffende grondeigenaren. Het risico dat dat niet lukt is klein, maar nog wel aanwezig</i>’. Hoe groot is het risico op een mislukking? Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> dankt voor de complimenten en schetst kort de geschiedenis van de polder die in een niet ver verleden werd aangemerkt als een ‘knikpuntgebied’ wat betekent dat ernstig wordt betwijfeld of deze toekomstbestendig was c.q. gemaakt zou kunnen worden. Dit onderwerp is breed en intensief besproken, ook met de ingelanden en heeft geleid tot een onderzoek naar de opbarst- en kwelrisico’s. Conclusie: deze risico’s liggen niet zozeer in de Middelburg en Tempelpolder als wel in de peilen en het watersysteem in de omliggende polders. Vandaar dat Rijnland in die gebieden zeer zorgvuldig acteert wat betreft peilen. De polder als zodanig had én heeft dus wel degelijk toekomst. Ook de ingelanden zijn ervan overtuigd dat zij ter plaatse nog de nodige jaren kunnen ondernemen. Over het peilbesluit is met de ingelanden overlegd. Op basis van de ingediende zienswijzen bleek dat een aantal betrokkenen zich zorgen maakte over de gevolgen voor de bedrijfsvoering van een hoog peil in de winterperiode. Door de aangelegde natuur in diverse polders staan bovendien de weidevogels onder druk. Er is met de ingelanden afgesproken om de gevolgen van het hogere waterpeil in de winter op de bedrijfsresultaten te volgen. Jaareffecten kunnen niet voldoende representatief zijn, vandaar dat voor drie seizoenen is gekozen. Als de evaluatie te zijner tijd aangeeft dat de verwachtingen van de ondernemers niet uitkomen maar die van Rijnland wél, dan wordt het peilbesluit niet herzien. Mochten de conclusies anders zijn, dan zullen niet alleen de bedrijfsopbrengsten maar ook andere factoren meetellen bij de nieuwe integrale afweging voor een nieuw peilbesluit. Er loopt momenteel een onderzoek naar de oorzaak van de dijkafschuiving. De portefeuillehouder kan daar niet op vooruitlopen. Waterkwaliteit: Rijnland probeert de zoute kwel te beheersen en er ligt een initiatief om natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Het staat niet vast of alles daadwerkelijk kan worden gerealiseerd gezien de investeringen, ook van de kant van de ondernemers. Er is een subsidieregeling beschikbaar. Maar deze plannen gaan ten koste van de bewerkbare	

	VERSLAG	ACTIE
	oppervlakten van de percelen. Toch is Rijnland hoopvol dat een aantal ondernemers hiertoe bereid zal zijn¹ wat positief uitpakt op de waterkwaliteit en ecologie. Als de evaluatie zou uitwijzen dat er een negatief effect is op het bedrijfsresultaat, wordt dat verlies in principe niet gecompenseerd omdat het valt onder het normale ondernemers/maatschappelijk risico. Rijksgelden zijn momenteel met name bedoeld voor de stikstof-, CO₂- en klimaatgerelateerde onderwerpen maar er zal uiteraard wel worden bekeken wat de mogelijkheden zijn hoewel het lastig zal zijn om in het peilbesluit een aanknopingspunt te vinden voor compensatie via rijksgelden. Ingelanden hebben altijd het recht om bezwaar- en beroepsprocedures te starten maar de portefeuillehouder verwacht dat van die mogelijkheid- gezien al het gevoerde overleg- geen/minimaal gebruik zal worden gemaakt. Uiteraard kan pas na het verstrijken van alle termijnen de balans worden opgemaakt. Mochten er toch procedures worden gestart, dan zal Rijnland bij de ingelanden nagaan wat de onderliggende motivatie is. Het kan zijn dat aanvullende informatie van Rijnland wenselijk is. De nummering verwijst naar het besluitpunt. <i>Tweede termijn</i> Mevrouw <u>Dewkalie</u> vindt het plezierig dat in de bijlagen de peilen op een inzichtelijke wijze zijn vermeld. Ook is de fractie content met het antwoord van de portefeuillehouder over de compensatie, het eventueel inzetten van andere rijksgelden en de uitleg over de toekomstbestendigheid. Water Natuurlijk vraagt de portefeuillehouder vervolgens om de evaluatie nog wat verder te verduidelijken. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> geeft aan dat er bewust voor is gekozen om de resultaten van de bedrijfsvoering bij de evaluatie op basis van een driejarige ervaring te bepalen. Mocht te zijner tijd een aanpassing van het peil wenselijk worden geacht, dan vergt dat een nieuw peilbesluit dat volgens de gebruikelijke procedure via de VV moet worden vastgesteld. Daarmee worden ook de andere aspecten van het peilbesluit -zoals de natuurvriendelijke oevers en de waterkwaliteit- opnieuw betrokken bij de overwegingen. Mevrouw <u>Dewkalie</u> dankt voor de informatie dat de VV hierover dient te beslissen en zij neemt aan dat de commissie te zijner tijd schriftelijk zal worden geïnformeerd over de bedrijfsresultaten. De fractie stemt in met het voorliggende voorstel. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> wijst er nog even op, dat indertijd in de Haarlemmermeer peilvak 9 ook drie jaar is gevolgd. Daarover is de VV toen geïnformeerd en omdat er geen bezwaren bleken, kon de VV het peilbesluit uiteindelijk bekrachtigen. De portefeuillehouder wil deze procedure ook volgen bij het peilbesluit Polder Middelburg en Tempelpolder. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het besluit als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de VV.	
4.b	Uitvoeringskredietaanvraag doorstroming en renovatie sluisen Halfweg <i>Voorgesteld besluit</i> • Een uitvoeringskrediet voor het realiseren van een doorstroomopening en renovatie van het sluisencomplex Halfweg à € 8,3 miljoen beschikbaar te stellen. De heer <u>Pardaan</u> is blij dat deze lang slepende ontwikkeling met dit besluit tot uitvoering komt. Als inwoner van Haarlemmermeer is hij regelmatig aangesproken op het uitblijven van concrete acties. Het gaat weliswaar om een fors bedrag, maar dit wordt goed besteed aan erfgoed dat zijns inziens behouden dient te blijven. De VVD steunt het voorstel dan ook van harte. Suggestie: breng het project/interessante gebied onder aandacht van landelijke omroepen. Het is niet denkbeeldig dat men geïnteresseerd is in het maken van een documentaire. Mevrouw <u>Dewkalie</u> is eveneens zeer content nu de renovatie, waarover al in 1976 voor het eerst werd gesproken, dan toch eindelijk wordt gerealiseerd. De omvang van het krediet is groot en er zijn ook risico's (bijdrage gemeente Amsterdam; eventuele vertragingen bij archeologische vondsten). Is er rekening gehouden met de mogelijke vondst van asbest onder water? Er is een kans van 50% op over- of onderschrijding: is dat niet aanzienlijk? De heer <u>Stuurman</u> dankt voor de beantwoording van de gestelde technische vragen. Onder 1.1. (schade aan het sluisencomplex) staat: 'De beheersing van dit risico is door heel actief gezamenlijk met de aannemer de uitvoeringsmethode te kiezen.' Uit de technische beoordeling kan worden geconcludeerd dat er in dat	

¹ Noot secretaris: aanvulling door portefeuillehouder. 'De 4 grondeigenaren langs wiens percelen de natuurvriendelijke oevers worden aangelegd zijn allemaal hiermee akkoord. Dat betekent dat we ruim 2 km nvo's zullen aanleggen.

VERSLAG	ACTIE
geval een bouwteam wordt samengesteld. De AWP adviseert om deze concrete uitleg in het stuk op te nemen. De fractie is verder tevreden dat de werkzaamheden van start kunnen gaan. De fractie A&B gaat akkoord met het voorstel, aldus de heer <u>Blijleven</u>. Het gaat om een forse investering met behoorlijk wat risico's. Immers: niemand weet wat er onder water zal worden aangetroffen. A&B vindt het geen probleem dat Haarlemmermeer het sluiscomplex de status 'gemeentelijk monument' heeft toegewezen, maar draagt de gemeente -die ook een behoorlijk pakket eisen stelt waarvan de kosten voor rekening komen van Rijnland - dan ook bij in de kosten van het onderhoud? In het stuk wordt dit aspect niet vermeld. De fractie is vóór een dergelijke gemeentelijke bijdrage. De heer <u>Van der Plas</u> sluit zich aan bij de vragen van A&B. De CU-SGP vindt het op basis van de foto's verbazingwekkend dat het complex een gemeentelijke monumentenstatus heeft gekregen gezien de staat waarin het zich bevindt. Net als A&B vindt de heer Van der Plas het dan ook logisch als de gemeente Haarlemmermeer zou bijdragen in de onderhoudskosten. Complimenten voor de presentatie van de toelichting, inclusief het fraaie filmpje. De heer <u>Ten Cate</u> is tevreden dat er nu toch eindelijk een start wordt gemaakt en hoopt dat de opgelopen achterstand enigszins kan worden ingelopen. 50PLUS maakt zich wel zorgen over de positie van Amsterdam in dit dossier gelet op de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd. De heer <u>Lewis</u> vindt het een aantrekkelijk project dat interessant wordt gepresenteerd. Vragen: 1. Kunnen omwonenden procederen tegen dit plan? 2. Wat als de subsidie van de gemeente Amsterdam alsnog wegvalt: wat is dan het plan van aanpak van Rijnland? De Waterdemocraten gaan ervan uit dat de werkzaamheden dan worden stilgelegd en opnieuw wordt overlegd met Amsterdam om die subsidie alsnog te verkrijgen. Immers: ook Amsterdam profiteert van deze renovatie en dient dan ook bij te dragen in de kosten. 3. Is het mogelijk om bij de start een excursie voor VV/commissies te organiseren? 4. Uitvoering: het eiland wordt één grote maar lage brug waar het water onder doorstroomt. Is er in het ontwerp rekening gehouden met de mogelijkheid om er met een kano onderdoor te varen? 5. Als de waterdoorstroming richting gemaal richting Halfweg verbetert, kan dit er dan toe leiden dat het water de andere kant op stroomt en zo ja, dient dit te worden voorkomen? De <u>voorzitter</u> hoopt dat de portefeuillehouder de suggestie voor een excursie serieus gaat overwegen. De PvdA spreekt bij monde van de heer <u>Stolk</u> ook steun uit voor het behoud van dit erfgoed. Hulde voor het informatieve filmpje. Maar ook zijn fractie vraagt zich af, wat de financiële bijdrage is van Haarlemmermeer dat het complex van een gemeentelijke monumentenstatus heeft voorzien. Amsterdam draagt ook € 4 miljoen bij. Wat zijn de meerkosten van de instandhouding van het monument ten opzichte van andere, ook logische, waterstaatkundige oplossingen? De PvdA zou dit verschil graag bespreken met Haarlemmermeer en vraagt zich ook af hoe de gesprekken tot dusverre zijn verlopen met deze gemeente. Het complex bevindt zich, aldus de heer <u>Burger</u>, in een deplorabele staat. Er zullen redenen zijn dat de discussie al ruim 45 loopt, maar het CDA vindt het positief dat het huidige college erin lijkt te slagen om de renovatie succesvol te realiseren. De fractie steunt het voorstel van harte, maar maakt zich wel zorgen over de positie van Amsterdam en verwijst naar pagina 4: <i>'Ondertussen is overleg met de gemeente Amsterdam opgestart om deze datum naar achteren te schuiven'</i>. Wat is de stand van zaken? Het is begrijpelijk dat Rijnland de vergunning spoedig wil ontvangen, maar verwacht de portefeuillehouder dat deze wens door Amsterdam wordt gehonoreerd? De heer <u>Van Venetië</u> zegt dat ook de fractie Natuurterreinen het voorstel van harte ondersteunt en veronderstelt dat Rijnland na afronding uitermate trots mag zijn op de renovatie. Ook hij pleit voor het maken van filmpjes e.d. om daarmee het project landelijk onder de aandacht te brengen. Doorstroming: de voorziening zorgt ervoor dat de afvoer van het water verbetert. Maar wat is de reden dat er nog zoveel moet worden afgevoerd? Komt dit doordat de Haarlemmermeer moet worden doorgespoeld om schade aan de landbouw door de aanwezige zoute kwel te voorkomen? Door de zeespiegelstijging én de bodemdaling vormt de zoute kweldruk in meerdere polders in Rijnland een steeds groter probleem. Dus hoe lang gaat Rijnland nog door met het accommoderen van de agrarische functie ten koste van de vele miljoenen euro's die daarmee gemoeid zijn? Is het geen tijd om een kosten- en batenanalyse te maken van enerzijds de middelen die Rijnland besteedt aan de instandhouding van doorstroming/afvoer van water/de verbetering van de afvoer en anderzijds de schade die zou ontstaan als hiermee zou worden gestopt? Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> dankt voor de brede steun voor dit project dat al 45 jaar loopt en voor de complimenten voor het filmpje en de presentatie. Ook het college is blij dat het eindelijk kan worden opgestart en gerealiseerd in 2024-2025. De suggesties vanuit de commissie voor een documentaire neemt de portefeuillehouder mee en hij vindt het ook een goed plan om een excursie te organiseren indien er	

VERSLAG	ACTIE
interesse is voor een bezoek naar de start van het project. De genoemde 50% risico is gebaseerd op de door Rijnland gehanteerde systematiek. Met de risicoreservering wordt de kans hopelijk gereduceerd, maar een complex en oud project als dit brengt – met sluizen van 500 jaar oud- risico's met zich mee. Het is de portefeuillehouder niet bekend of er rekening is gehouden met asbest. Portefeuillehouder Kastelein deelt de wens van de heer Stuurman ten aanzien van simpelere en minder woorden ten behoeve van een heldere formulering, maar andere mensen geven de voorkeur aan een wat kleurrijker en uitgebreider woordgebruik. Positie Amsterdam: deze gemeente heeft € 4 miljoen toegezegd voorzien van een tijdschema. Toen bleek dat de planning onder druk kwam te staan, is overleg gestart wat heeft geleid tot flexibeler voorwaarden. De uitbetaling is -voorzien van tussenstappen- onderverdeeld en Amsterdam toonde ook begrip voor de positie van Rijnland. De overeenkomst met Amsterdam bestaat ook al acht jaar en de gemeente vindt het ook hoog tijd om tot actie over te gaan. De voorbereiding van het project heeft zoveel tijd in beslag genomen doordat er geen overeenstemming kon worden bereikt over het ontwerp en de bijdrage van de gemeente die het ook hoog tijd vond dat Rijnland als eigenaar, het monument eindelijk zou laten opknappen. Rijnland was niet genegen om veel geld te besteden aan het opknappen zonder het vergroten van de openingen die immers nodig zijn voor de afvoer naar het gemaal Halfweg. Uiteindelijk heeft Rijnland als eigenaar geaccepteerd dat het de kosten voor zijn rekening dient te nemen, ook omdat Amsterdam termijnen stelde aan de subsidie van € 4 miljoen. Het is altijd mogelijk dat omwonenden bezwaar aantekenen, maar er zijn amper direct-omwonenden. Bovendien betreft Rijnland de bewoners en de Erfgoedcommissie bij het traject. De Omgevingsdienst buigt zich momenteel over de vergunning en ook daarover vindt goed overleg plaats met de Erfgoedcommissie. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> zegt dat het boezemgemaal Halfweg water uit de boezem uitslaat richting de Noordzee. De Ringvaart Haarlemmermeer fungeert als aanvoerroute. Het water zal niet terugstromen. Het water van de Haarlemmermeer wordt ook uitgeslagen op de Ringvaart als onderdeel van de boezem. Maar ook andere, daarmee verbonden, wateren worden via het gemaal Halfweg afgemalen. Deze faciliteit is dus niet slechts gericht op de Haarlemmermeer. Bij Gouda laat Rijnland zoetwater in om het systeem tussen Gouda en Halfweg door te spoelen. Mocht Rijnland stoppen met het doorspoelen van de Haarlemmermeer, dat zal er niet minder water bij Halfweg worden uitgeslagen omdat dit ten dienste is van de hele boezem. Rijnland zal de agrarische sector accommoderen zolang dit de wettelijke taak is van het waterschap. Net zoals dat geldt voor de andere functies. Jaarlijks wordt er al een kosten- en batenanalyse opgesteld bij de begroting en jaarrekening. Gezien de samenhang binnen het systeem, zal het niet eenvoudig zijn om de kosten per functie te berekenen. Mogelijk dat de boezemstudie aanknopingspunten biedt. Door middel van een 'digitaal duimpje' geeft de heer Van Venetië -aldus de <u>voorzitter</u>- aan, dat hij tevreden is met de beantwoording door de portefeuillehouder. De heer <u>Van Dokkum</u> (ambtelijke ondersteuning) zegt dat er nu geen indicaties zijn dat er asbesthoudende materialen in het monument zijn verwerkt. Het blijft evenwel mogelijk dat deze tijdens de werkzaamheden alsnog worden aangetroffen. Er zijn momenteel al twee openingen in het voormalige sluizencomplex waarvan er eentje openblijft voor boten. De door Rijnland te realiseren opening door het eiland heen, wordt niet doorvaarbaar. De heer <u>De Booy</u> (projectmanager) voegt toe, dat een van de openingen speciaal (veilig) doorvaarbaar wordt gemaakt voor bijvoorbeeld kano's. De doorstroomopening wordt afgesloten door middel van een ballenlijn zodat vaartuigen daar niet doorheen kunnen varen. <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Stolk</u> begrijpt de door het college gemaakte afwegingen zodat wordt voorkomen dat Rijnland vanuit de gemeente wordt 'opgedragen' tot renovatie over te gaan. Hij raadt de heer Pardaas vervolgens aan om oud-wethouders (VVD-partijgenoten) aan te sporen om ook een financiële bijdrage te leveren vanuit de gemeente. De <u>voorzitter</u> constateert dat de commissie instemt met de beslispunten en dat de nota als hamerstuk kan worden geagendeerd voor de VV.	

4.c.	Inventarisatie asbest watersysteem en facilitaire assets <i>Voorgesteld besluit</i> Een krediet van € 300.000, - ter beschikking te stellen voor de inventarisatie van asbesthoudende bouwmaterialen in de watersysteem- en facilitaire assets. De heer <u>Stolk</u> vraagt zich af waarom dit voorgesteld besluit -waarmee de PvdA instemt- überhaupt is geagendeerd omdat het immers al is opgenomen in de meerjarenraming e.d. en valt onder de dagelijkse bedrijfsvoering van het college. Het is afdoende als de commissie wordt geïnformeerd en zich te zijner tijd kan uitlaten over de uitkomsten en consequenties. Mevrouw <u>Dewkalie</u> begrijpt niet waarom er gesproken wordt over een investering die over drie jaar wordt afgeschreven. Waarom kan dat niet in één jaar? De heer <u>Blijleven</u> onderschrijft het standpunt van de PvdA. De fractie steunt de kredietaanvraag. De heer <u>Pardaan</u> steunt het voorstel dat gebaseerd is op eerdere besluitvorming. De VVD laat de afschrijving aan het dagelijks bestuur. Het gevraagde krediet ligt boven de aanbestedingsgrens: wordt het werk aanbesteed? De heer <u>Van der Plas</u> vindt het wél zinvol dat het punt is geagendeerd in deze commissie en wijst erop dat in 2019 is gestart met een gedeeltelijke asbestinventarisatie om na te gaan of medewerkers c.q. aannemers mogelijk kunnen worden blootgesteld aan asbest. Vraag: waarom is er gewacht tot 2022 en is de asbestinventarisatie niet volledig in 2019 uitgevoerd? Portefeuillehouder <u>Kastelein</u> stelt dat deze kredietaanvraag ten onrechte niet was meegenomen bij de begroting in de lijst te accorderen kredieten, vandaar dat deze nu voorligt. Normaliter zou het onderwerp bij de begroting besproken zijn. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> zegt dat eerder werd besloten tot een identieke vergelijking in de waterketen en daaraan bewust prioriteit werd gegeven gezien het aantal mensen dat in deze keten werkzaam is, al werd toen ook al een inventarisatie in het watersysteem overwogen. Er zijn geen risico's genomen omdat op het moment dat daadwerkelijk fysiek gewerkt moet worden op locaties vallend binnen het watersysteem, de verplichte asbestinventarisatie wordt uitgevoerd. Maar Rijnland heeft een totaaloverzicht nodig met het oog op mogelijk toekomstige investeringen. Als risicovolle situaties worden aangetroffen, wordt er meteen actie ondernomen. Zolang asbest onaangeroerd blijft, vormt het een beperkt risico. Er wordt, aldus de heer <u>Van Dokkum</u> (resultaatmanager) nog gezien op welke wijze het werk wordt aanbesteed: in één keer dan wel in diverse percelen met verschillende deelopdrachten waarbij de Rijnlandse inkoop- en aanbestedingsregels worden gevolgd. Dat geldt ook voor de afschrijving: de adviezen van de financieel adviseurs én de regels die Rijnland hanteert worden ook hier gevolgd. <i>Tweede termijn</i> Mevrouw <u>Dewkalie</u> vindt het weliswaar niet logisch dat de kosten niet in één jaar worden genomen maar gaat na de heldere uitleg akkoord met het voorstel. Daarop constateert de <u>voorzitter</u> dat het voorstel als hamerstuk naar de VV kan worden geleid.	
5.	SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN	
5.a	VV-TKN-Memo 'Actiever grondwaterbeheer Rijnland': presentatie door de heer Mark Kramer (beleidsadviseur) Er wordt, zo stelt portefeuillehouder <u>Langeslag</u>, veel gesproken over grondwater en veel partijen hebben dienaangaande een deelverantwoordelijkheid. In de presentatie wordt hierover uitleg gegeven, ook over de huidige en toekomstige positie van Rijnland. De heer <u>Kramer</u> start zijn uitleg met enkele observaties. Grondwater is een lastig onderwerp omdat het veelal niet zichtbaar is. Als dat wel geval is, betreft het oppervlaktewater. Wel ziet men de nadelige gevolgen van een overdaad of tekort aan water dan wel van te vervuild grondwater. Bovendien zijn er veel diverse overheidspartijen betrokken bij het grondwaterbeheer, waardoor niet altijd duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is of wat moet doen. De heer Kramer vindt evenwel niet dat dit automatisch betekent, dat het slecht zou zijn geregeld. Er is wel een stijgende belangstelling voor grondwater en de ondergrond. Factoren die een rol spelen: 1. Het aantal droge jaren, discussie rond beregening voor landbouw, schade aan natuur en tekort aan drinkwater en toenemende verzilting met name ook in het beheergebied van Rijnland (diepe polders).	

2. Veranderingen onder de Omgevingswet met gevolgen voor de taken en rollen binnen bodem- en kwaliteitsbeheer. 3. Gebruik van de ondergrond voor Warmte Koude Opslag, gietwatervoorziening, ondergronds bouwen nu de bovengrond steeds voller raakt (parkeergarages). 4. Bodemdaling in landelijk en stedelijk gebied en de hiermee samenhangende CO₂-uitstoot (bodemdaling is eigenlijk een grondwaterprobleem) en funderingsschade. Volgens de Waterwet zijn er twee watersysteembeheerders: Rijkswaterstaat voor het hoogwatersysteem en de waterschappen voor het regionale watersysteem. Volgens de Waterwet bestaat het watersysteem uit het samenhangende geheel van oppervlaktewater én het daarin voorkomende grondwater, wat dus betekent dat het waterschap integraal waterbeheerder is. Maar voor het grondwater zijn ook taken ondergebracht bij de provincie én gemeenten. Onderstaande partijen hebben allemaal een bepaalde rol maar essentieel is dat de zorgplicht met betrekking tot grondwaterbeheer bij de <i>perceeleigenaar</i> begint. Voorbeeld: deze is dus verantwoordelijk voor een lekkende kelder of een natte tuin. De <i>provincie</i> stelt kaders en is bevoegd gezag voor het aantal grondwateronttrekkingen (zoals de openbodemenegiesystemen, de onttrekkingen voor drinkwater en de grote industriële onttrekkingen). De provincie is ook bevoegd gezag voor grondwaterkwaliteit (op basis van de Wet Bodembescherming die te zijner tijd opgaat in de Omgevingswet en de grondwaterrichtlijn die onder de KRW valt). De provincie heeft bovendien financieringsmogelijkheden voor een grondwatermeetnet en voor het inzetten van de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG) die kan worden ingeschakeld bij discussies over negatieve gevolgen van grondwateronttrekkingen. Voorbeeld: als er scheuren in muren ontstaan nadat een buurman grondwater heeft onttrokken kan de ACSG een mogelijk verband aantonen. De provincie heeft ook financieringsmogelijkheden voor het beheer en onderhoud van een register van alle grondwateronttrekkingen. De <i>gemeente</i> heeft zorgplicht voor het grond- en hemelwater. Dit betekent dat zij maatregelen neemt bij structureel nadelige gevolgen van een te hoge- of te lage grondwaterstand. Er gelden uitzonderingen. Bepaald is dat er alleen maatregelen kunnen worden genomen als het doelmatig is. Daarnaast heeft de gemeente ook een loketfunctie: burgers kunnen vragen en klachten over grondwater bij de gemeente melden, wat niet betekent dat de gemeente deze dan ook allemaal moet oplossen. Als een grondwaterprobleem bijvoorbeeld wordt veroorzaakt door het oppervlaktewater, neemt de gemeente contact op met de waterbeheerder (het waterschap) maar gedurende het hele proces blijft de gemeente het aanspreekpunt voor de burger. Het <i>waterschap</i> stemt het peilbeheer af op functies en belangen in het bewuste gebied. Zo wordt er nadrukkelijk gekeken naar de effecten van het peilbeheer op de grondwaterstand en de functiegeschiktheid van gebieden. Het waterschap is ook bevoegd gezag voor die grondwateronttrekkingen waarvoor de provincie dat niet is (zoals bouwputbemalingen, beregeningsbronnen, sanering van grondwaterverontreiniging als daarbij grondwater wordt onttrokken). Voorbeeld: de grondwateroverlast in Noordwijk aan Zee door hoge grondwaterstanden. Gemeente en waterschap lieten gezamenlijk onderzoek uitvoeren naar de oorzaken en oplossingen. Duidelijk werd dat het kustversterkingsproject van Rijnland een grote impact had op het grondwatersysteem. De gezamenlijk bedachte oplossing wordt nu gerealiseerd (aanvullende drainage onder de boulevard). De heer <u>Kramer</u> vindt dat de loketfunctie van de gemeente goed heeft gewerkt. Klachten die bij Rijnland binnenkwamen werden doorgestuurd naar Noordwijk dat steeds -een goed functionerend- aanspreekpunt bleef voor de burgers. Vanaf het begin heeft Rijnland een proactieve rol vervuld en trok samen met Noordwijk op. Gemeente en waterschap hebben duidelijk hun maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen. In een procedure hadden beide mogelijk succesvol kunnen aanvoeren dat de eigenaren zelf verantwoordelijk waren voor een waterdichte status van hun kelders, maar Noordwijk en Rijnland waren van mening dat het ingrijpen in het grondwatersysteem tot negatieve effecten hadden geleid. En dus werd er samen naar een oplossing gezocht. Het complexe wettelijk kader is niet beperkend voor samenwerking en biedt volgens de heer Kramer mogelijkheden om tot oplossingen te komen. Samenwerking die na de invoering van de Omgevingswet een nog prominentere plaats krijgt. Er zijn meerdere mogelijkheden voor Rijnland om actiever met het grondwater(beheer) om te gaan:	
--	--

1. Vanwege de Omgevingswet treden wijzigingen op met betrekking tot het beleid over grondwaterkwaliteit ontwikkelen en krijgt het waterschap er een aantal taken bij waarvoor Rijnland dan ook beleid moet ontwikkelen.
2. In de visie 'Water Wijst de Weg' neemt grondwater een belangrijke plek in: er wordt steeds meer gekeken naar grondwater en ondergrond, mede met het oog op kansen.
3. In essentie zijn de veenweidegebieden en bodemdaling ook grondwaterproblemen. Door het aanleggen van waterinfiltratiesystemen ontstaat een sterker verband tussen het peil in de sloot en de grondwaterstand op het perceel. Hierbij vervult het waterschap een essentiële rol.
4. Dynamisch peilbeheer: nieuwe gegevensbronnen (informatie uit satellieten, meenemen bodemvocht in relatie tot de vraag al dan niet voormalen e.d.) zullen steeds meer worden benut ten behoeve van flexibeler peilbeheer.
5. Er zal ook moeten worden gekeken naar zoetwateropslag in de ondergrond (diepere ondergrond dan wel ondiepe berging in perceel).

Mevrouw Dewkalie dankt voor de presentatie die een positiever beeld schetst dan Water Natuurlijk had verwacht. De fractie vindt het goed te vernemen dat het wettelijk kader niet beperkend is voor samenwerking. Zijn de gesignaleerde dilemma's geregistreerd en bekend bij Rijnland? Zijn klachten die niet zijn opgepakt bekend waarbij partijen bijvoorbeeld naar elkaar wijzen en om hoeveel gaat het? Wat als de bron voor wateroverlast in een hele buurt teruggebracht kan worden tot bijvoorbeeld de duinen? Dan kan de perceeleigenaar hiervoor toch niet verantwoordelijk worden gehouden? WN is ook content met de toelichting op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van overheden.

De heer Van Venetië vindt het verheugend dat Rijnland een actiever grondwaterbeleid gaat voeren. Zijn fractie vindt het uitermate belangrijk om zuinig om te springen met een strategische voorraad schoon grondwater. Rijnland wordt geconfronteerd met problemen in de veenweidegebieden met de bodemdaling, zoute kwel, opslaan van overtollig regenwater (zie Boskoop). Dus deze actieve opstelling is waardevol en ook vindt Natuurterreinen een goede onderlinge samenwerking van essentieel belang: goed dat daarop wordt ingezet.

De heer W. de Vries wil weten of er al gemeenten in het werkgebied van Rijnland zijn die beleid hebben ontwikkeld (of gaan ontwikkelen) ten aanzien van grondwater. In Amsterdam mogen ingrepen in de ondergrond bijvoorbeeld geen gevolgen hebben voor het grondwater (en worden er verplicht grondwaterneutrale kelders gebouwd).

De heer Pardaan dankt voor de informatieve presentatie op basis waarvan de VVD opmaakt dat de bevoegdheden op hoofdlijnen helder zijn belegd en dat er ook goed wordt samengewerkt tussen overheidsorganisaties zodat burgers hun klachten goed kwijt kunnen.

De heer Kramer heeft geen actueel overzicht van meldingen, die overwegend bij de gemeenten worden ingediend. In een enkel geval wordt het waterschap gebeld en verwijst Rijnland door naar de gemeente én informeert ook zelf de gemeente rechtstreeks. Het aantal meldingen fluctueert al naar gelang de hoeveelheden neerslag en toename van grondwater. Bij aanhoudende droogte komen er meer vragen over gevolgen voor de fundering. Jaarlijks komen er circa vijf vragen over grondwater bij Rijnland binnen, deels via de watersysteembeheerders. Externe ingrepen en eigen verantwoordelijkheid: In Noordwijk waren de meeste kelders gemetseld omdat het grondwater voorgeen erg diep zat. Door ingrepen in het systeem en klimaatverandering, is de grondwaterstand nu hoger en trad overlast op. Per geval zullen afwegingen qua verantwoordelijkheid moeten worden gemaakt. Volgens het geldende bouwbesluit moeten kelders nu waterdicht worden gebouwd. Als er nu in de buurt projecten worden uitgevoerd die leiden tot een hogere grondwaterstand, dan is Rijnland niet aansprakelijk. Gemeenten nemen in het integraal waterketenplan (IWKP) veelal ook een hoofdstuk over grondwater op en kunnen zij aangeven wat zij beschouwen als een te hoge of te lage grondwaterstand (gekoppeld aan maatregelen).

Tweede termijn

Wat als een projectontwikkelaar huizen bouwt: wordt in de Omgevingsvergunning dan ook gevraagd of er parkeergarages worden gebouwd, de hoeveelheid onttrokken water en de gevolgen voor de omgeving?

Mevrouw Dewkalie neemt aan dat gemeenten hier actief naar vragen. Klachten dienen bij het gemeentelijke loket te worden gemeld maar wie is aansprakelijk? Neemt de gemeente contact op met de ontwikkelaar? Wat is de positie van Rijnland en de provincie? Hoe snel zoeken partijen elkaar op? Hoe verloopt de procedure?

De heer Burger wijst erop dat de gemeente Bloemendaal al geruime tijd een zeer actief grondwaterbeleid voert. Het stopzetten van de drinkwaterwinning in de Kennemerduinen leidde tot grondwaterproblemen in een aantal kernen. Hiervoor werden kostbare voorzieningen getroffen. Bloemendaal heeft onlangs het

	programma Water vastgesteld met een aparte paragraaf over grondwater en een uitgebreid plan met meerdere aspecten met betrekking tot waterbeheer. De gemeente is ook toezichthouder op het bouwbesluit, aldus de heer <u>Kramer</u> richting Water Natuurlijk. Als er kelders lek worden opgeleverd, is dat aan de ontwikkelaar. Uiteraard kunnen goed aangelegde betonnen kelders toch gaan lekken waarvoor dan de woningeigenaar verantwoordelijk is. De <u>voorzitter</u> dankt de heer Kramer voor de heldere presentatie en uitleg. Aanvullende vragen kunnen via bestuursondersteuning worden ingediend. Mevrouw <u>Dewkalie</u> vraagt of er niet samen kan worden gewerkt met gemeenten/provincie bij de ontwikkeling van een gezamenlijke folder. Portefeuillehouder <u>Langeslag</u> verwijst voor de vervolgactiviteiten naar de notitie. Hierin staat welke Rijnland voor zichzelf ziet weggelegd zoals het helder maken van rollen en taken. Hierbij wordt samengewerkt met de gemeenten en de portefeuillehouder kan zich voorstellen dat het onderwerp wordt geagendeerd voor de reguliere besprekingen tussen de portefeuillehouders en de gemeenten. Dan kunnen ook concrete afspraken worden gemaakt over de verdeling van taken e.d. en de vorm van publicatie waarbij de afdeling communicatie nadrukkelijk zal worden betrokken. Er is budget beschikbaar voor de bevordering van waterbewustzijn. Mogelijk dat dit moet worden gewijzigd in 'water- en grondwaterbewustzijn'. De heer <u>Burger</u> adviseert om voor het Programma Water van Bloemendaal de volgende link te openen: https://gemeenteraad.bloemendaal.nl/Documenten/02-Hoofdrapport-Programma-Water-2022-2026-2021002830.pdf. De <u>voorzitter</u> vindt het zinvol om de verstrekte informatie over het grondwaterdossier nadrukkelijk onder de aandacht te brengen naar de buitenwacht inclusief de taak van Rijnland.	
6.	RONDVRAAG De heer <u>Burger</u> adviseert om de commissievergaderingen van 16 maart 2022 te verplaatsen omdat die samenvallen met de gemeenteraadsverkiezingen. De <u>voorzitter</u> verwacht dat D&H hierover spoedig een besluit zullen nemen en de commissies zullen informeren. Mevrouw <u>Dewkalie</u> wijst erop dat op de nieuwe website de vergaderdata van commissies en VV niet zijn vermeld. Zij adviseert dit overzicht simpel vindbaar voor inwoners op de site op te nemen. Publicatie 'Watervergunning voor het achterlaten van seizoensgebonden bebouwing op het strand in de winter' (Noordwijk): deze zou nu pas ter inzage liggen tot en met februari maar op dat moment is het seizoen eigenlijk al vrijwel voorbij. Graag uitleg (nu of schriftelijk). Portefeuillehouder <u>Knapp</u> zegt dat uiteindelijk is gekozen voor een vergunning waarbij men de paviljoens niet hoeft af te breken. Het betreft een arbeidsintensief proces voor meer dan 70 paviljoens dat niet binnen een dag kon worden gerealiseerd. De portefeuillehouder zal schriftelijk laten weten welke inzage termijn van toepassing is. Mevrouw <u>Dewkalie</u> begreep van mensen die bezwaar willen aantekenen, dat zij achter het net dreigen te vissen omdat als dit gegrond zou worden verklaard, het seizoen al voorbij is. Maar mevrouw Dewkalie heeft begrip voor de uitleg van de portefeuillehouder. De <u>dijkgraaf</u> (verantwoordelijk voor de website) dankt mevrouw Dewkalie voor haar oplettendheid met betrekking tot de vergaderdata. Hij zegt de ommissie te herstellen en na te gaan of de agenda en vergaderdata niet via één knop op de openingspagina vindbaar kunnen worden gemaakt. Voorts zal er snel worden gekeken naar het verzoek van de heer Burger over het samenvallen van vergaderingen met de gemeenteraadsverkiezingen.	Toezegging Toezegging Toezegging
7.	SLUITING Nadat de <u>voorzitter</u> alle aanwezigen heeft bedankt voor hun positieve inbreng, sluit hij de vergadering om 11:09 uur.	